

«Ο ΛΟΓΟΣ ΣΑΡΞ ΕΓΕΝΕΤΟ»

Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ὡς κίνητρο,

Μέρος Τρίτη

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἐγίνε καὶ εἶναι παντοτινά ὁ Σωτήρας μας, ὁ Λυτρωτής τοῦ κόσμου. Ὁ ἴδιος ὑπῆρξε ἡ προσδοκία τῶν Ἐθνῶν, ἡ ἀπαντοχή τῶν ἀνθρώπων. Τό ὄραμα τῶν Πατριαρχῶν καί τό κήρυγμα τῶν Προφητῶν. Ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας. Ἦλθε γιά νά μᾶς ἐλευθερώσει ἀπό τήν κυριαρχία τοῦ διαβόλου καί τά δεσμά τῆς ἀμαρτίας. Νά θεραπεύσει τήν ἄρρωστη φύση μας ἀπό τήν δυσσομία τοῦ θανάτου καί ἔτσι νά μπορέσουμε νά ζήσουμε μιὰ καινούρια ζωή· τή δική Του ἀθάνατη ζωή.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ὁ αἰώνιος Λυτρωτής μας· ὄλων τῶν ἀνθρώπων, ὄλων τῶν αἰώνων, ὄλων τῶν ἐποχῶν. Ἦλθε στόν κόσμο ἀπό ἀνέκφραστη ἀγάπη καί ἐνανθρώπησε «κενώσας ἑαυτὸν ... καί μορφὴν δούλου λαβών» (Φιλιπ. β' 4), «δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καί διὰ τήν ἡμετέραν σωτηρίαν» (Σύμβολο τῆς Πίστεως). Ὁ ἄνθρωπος ἐπιστρέφει στόν Θεό, ἐνώνεται μαζί Του, ἐνδύεται τό φῶς καί ἀποκτᾶ τή Ζωή.

Ἡ Γέννηση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ «διέτεμε», ἔκοψε τήν ἀνθρώπινη ἱστορία στά δύο· τήν πρό καί τήν μετά τήν Γέννησή Του ἐποχή. Ὁ χωρισμός αὐτός δέν διαιρεῖ τήν ἱστορία, παρά μόνο γιά νά τή φέρει σέ ἐνότητα, γιά νά τῆς δώσει νόημα, διότι μέ τόν ἐρχομό Του ὁ Χριστός ἀνατέλλει τό ἀληθινὸ φῶς τό ὁποῖο φωτίζει τόν δρόμο τῆς ἱστορίας.

Ἡ ἱστορία εἶναι ἓνα μεγάλο ὄχημα τῆς πραγματικότητας αὐτοῦ τοῦ κόσμου. Περιλαμβάνει ὄλους τοὺς ἀνθρώπους, χωρίς καμία ἐξαιρέση, καί μάλιστα τόν καθένα ἀπό τόν ἐρχομό του στόν κόσμο μέχρι πού τόν ἀποβιβάζει στό δικό του τέρμα.

Ἡ ἱστορία δέν εἶναι ἓνας κύκλος, πού ἐπάνω στήν περιφέρειά του ἐπαναλαμβάνονται τά γεγονότα τῆς, ἀλλά εἶναι μιὰ εὐθεία γραμμὴ, ἡ ὁποία ἔχει ἀρχὴ καί τέλος καί ἐπομένως ἓνα σκοπὸ.

Ἡ Ἁγία Γραφή τοποθετεῖ στήν ἀρχὴ τῆς ἱστορίας τό Α καί στό τέλος τῆς τό Ω. Ἀπό τὴ ἀποψη αὐτὴ ὁ Χριστός καλύπτει ὁλόκληρη τήν ἱστορία, διότι αὐτός εἶναι τό Α καί τό Ω, ἡ ἀρχὴ καί τό τέλος τῶν πάντων, σύμφωνα μέ τὴ δική Του διακήρυξη: «Ἐγὼ τό Α καί τό Ω, ὁ πρῶτος καί ὁ ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καί τό τέλος» (Ἀποκαλ. κβ' 13, α' 8, καί Ἰωάν. α' 1).

Πολύ χαρακτηριστικά πάνω σ' αὐτό τό θέμα σημειώνει ὁ Π. Εὐδοκίμωφ: «Ἡ ἱστορία μολονότι δέν εἶναι καθορισμένη, δέν παύει ὡστόσο νά ὀρίζεται ἀπό στοιχεῖα μὴ ἱστορικά. Πραγματικά, ἡ ἱστορία δέν εἶναι αὐτόνομη, ἔχει τήν ἑδαιμική προῖστορία τῆς καί θά ἔχει στή Βασιλεία τήν μεθιστορία τῆς. Ἡ πρώτη περνώντας ἀπό τήν ἱστορία, τελειώνει στή δεύτερη. Οἱ μεθιστορικές αὐτές δυνάμεις ζοῦν μέσα στήν ἱστορία, δροῦν καί διέπουν τό ἔργο τῆς» 15*

Ὁ ἀγ. Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς λέει: «Ὁ Χριστός εἶναι καί τά δύο, καί τό θεμέλιο καί ἡ οἰκοδομὴ

πάνω σ' αὐτό, εἶναι ἡ ἀρχὴ καί τό τέλος» 16*

Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ σηματοδότησε παράλληλα καί τήν δική μας στάση καί προοπτικὴ στό θέμα τῆς σωτηρίας μας. Ἀπὸ τήν δική μας πλέον ἐπιλογή, μέ ἢ χωρίς τόν Ἰησοῦ, ἡ ζωὴ μας μπορεῖ νά ἐκπληρώσει τόν ἀρχικό σκοπὸ τῆς δημιουργίας, αὐτῆς τῆς κοινωνίας μέ τόν Θεό, ἢ τῆς πλήρης ἀποξένωσης καί ἀστοχίας πού ὀδηγεῖ στήν καταστροφή καί τόν αἰώνιο θάνατο.

Γ. Ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος ἡ «προσδοκία τῶν ἐθνῶν»

«Γένους βροτείου τὴν ἀνάπλασιν πάλαι.
Ἄδων Προφήτης Ἀββακούμ προμηνύει,
Ἴδεῖν ἀφράστως ἀξιωθείς τὸν τύπον,
Νέον βρέφος γάρ ἐξ ὄρους τῆς Παρθένου
Ἐξῆλθε λαῶν εἰς ἀνάπλασιν Λόγος»
(εἰρμός, ἱαμβ. καν. τῆς δ' ὠδῆς).

Ψάλλοντας ὁ προφήτης Ἀββακούμ στήν παλαιὰ ἐκείνη ἐποχὴ προμηνύει τὴν ἀνάπλαση τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀφοῦ μέ ἄρρητο τρόπο ἀξιώθηκε νά δεῖ προφητικά τὸν τύπον (αὐτῆς τῆς ἀναπλάσεως). Βγήκε δηλαδή ὁ Λόγος Χριστός ὡς νέο βρέφος ἀπὸ τό ὄρος, πού εἶναι ἡ Παρθένος, μέ σκοπὸ τὴν ἀνάπλαση τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ προφήτης Ἀββακούμ ἀξιώθηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ νά προῖδει μέ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του τὸν τύπο τοῦ Μυστηρίου γιά τὴν ἀνάπλαση τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ὁ τύπος ἦταν τό ὄρος τό δασὺ καί κατάσκιο ἀπὸ τό ὁποῖο βγήκε Ἐκεῖνος, ὁ Χριστός.

Πράγματι βουνό δασὺ καί κατάσκιο ἀπὸ ἀρετές καί χάριτες τοῦ Θεοῦ ἦταν ἡ Παρθένος Μαρία. Αὐτός δέ πού βγήκε ἀπὸ τό βουνό ἦταν ὁ ὁμοούσιος μέ τόν Πατέρα Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνέπλασε καί ἔσωσε τοὺς πιστευόντας εἰς Αὐτόν. Ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ ἀγιορείτης σχετικὰ μέ τὴ λέξη «ἀνάπλαση» σημειώνει: «Ἡ πλάση λέγεται γιά τό ἀνθρώπινο σῶμα, ἡ δέ ποίηση γιά τὴν ψυχὴ. Κατὰ τὴ δημιουργία τοῦ κόσμου ὁ Θεὸς "εἶπε καί ἐγεννήθησαν", γιά τὴ δημιουργία ὁμοῦ τοῦ ἀνθρώπου παίρνει ἰδιαίτερη φροντίδα, συνεργάζονται καί τά τρία πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος, "ποιήσωμεν ἄνθρωπον" (Γέν. 1-26).

Τὸ πρόσωπο τῆς Θεοτόκου ὑπῆρξε γιά αἰῶνες «ἡ προσδοκία τῶν ἐθνῶν». Ἡ ἀνθρωπότης περίμενε τὸν Χριστὸ μαζί μέ τὴν Μητέρα Του. Τὰ δάκρυα πού ἔχυναν ὄλες οἱ μητέρες τῶν ἀνθρώπων ἦταν ἰκεσία στήν μεγάλη μητέρα. Ἡ κάθε μητέρα κρατώντας στήν ἀγκαλιά τῆς τό βρέφος τῆς ἦταν μιὰ προεικόνισις τῆς Παναγίας Βρεφοκρατούσας. Ἡ Παρθένος Μαρία μετὰ τὸν Εὐαγγελισμό θά πῆ: «ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαὶ (Λουκ. α' 48).

Στήν πραγματικότητα ὁμοῦ τὴν Θεομήτορα τὴν περίμεναν καί τὴν νοσταλοῦσαν ὄλες οἱ γενεές

καί πρὶν ἀπ' τὴν ἐμφάνισή τῆς. Σ' αὐτὴν ἀναφέρονται προφητικά οἱ στίχοι τοῦ Ἄσματος: «Εἶδον αὐτὴν θυγατέρες καί μακαριοῦσιν αὐτὴν βασιλίσσαι καί αἰνέσουσιν αὐτὴν» 17*

«Ἡ ἄπειρος Σοφία τοῦ Θεοῦ ὑποδόμησε τὸν οἶκον ἑαυτῆς ἀγνῆς ἐξ ἀπειράνδρου Μητρός». Ὁ Τριαδικὸς Θεὸς ὄχι μόνον εἶχε περιλάβει τὴ Θεοτόκο Μαρία στό προαιώνιο σχέδιό Του, ἀλλὰ καί προετοίμασε τίς ἀνθρώπινες συνθήκες γιά τὴν ἐμφάνισή τῆς στήν ἱστορία (Παρ. θ' 1). Ὁ οἶκος τῆς θείας Σοφίας, δηλαδή τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, δέν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὴν Θεοτόκο.

«Ἐκ πασῶν γενεῶν ἐξελέξατο σέ τὴν καλλονὴν Ἰακώβ, ἢν ἠγάπησε». Ἡ Ἐκκλησία, μέ τὴ βοήθεια τῶν Χριστολογικῶν ψαλμῶν 41 καί 131, στοχάζεται τό μυστήριον τῆς ἐκλογῆς τῆς Παρθένου ἀπὸ τὸν Θεό. Τὴν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων ἠδύνατο νά ἐργασθεῖ καί νά ἐνεργήσει μόνον ὁ Θεός» ὁ ἄνθρωπος ὁμοῦ ἔπρεπε νά συνεργασθεῖ μέ τὸν ἐργαζόμενο Θεὸ γιά τὴν σωτηρία του. Καί αὐτό εἶναι τό νόημα ὅλης τῆς οἰκονομίας, τῆς σωτηρίας. Ὁ Θεὸς καλεῖ. Στὴν κλήση αὐτὴ ὑπακούουν καί ἀπαντοῦν ἐλευθέρως λίγοι ἴσως ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ὁμοῦ γίνονται τοιουτοτρόπως «ἐκλογή» τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Θεὸς προετοιμάζει καί τὴν σωτηρία τῶν ἄλλων.

Ἡ Κυρία Θεοτόκος εἶναι «ἐκλογή» τό κορυφαῖο Δημιούργημα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἡ «ἐξαιρετικὴ καί ἐξαισία καί τελείως θεοειδὴς δημιουργία πού ἐπιτέλεσε ἡ δημιουργικὴ σοφία τοῦ Θεοῦ καί θεοποιὸς χάρις» (Θεοφάνης Νικαίας, Λόγος εἰς τὴν Θεοτόκο, 1935). Ἡ Κυρία Θεοτόκος εἶναι «τό σύνορον τῆς κτιστῆς καί ἀκτίστου φύσεως» 18*

Μέ τὴ Γέννηση τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ ἡ Πανάμωμη Δέσποινα ἐγίνε «γῆ ζωοδότις» καί χωράφι γόνιμο πού βλάστησε τὸν «κόκκο τοῦ σίτου», τὸν Χριστό. Ἡ γῆ πού καρποφόρησε τὸν ἄρτο τῆς ἀθανάτου Ζωῆς. Ἀπὸ τὰ πανάχραντα σπλάχνα τῆς -τῆς δυνάμει τοῦ Παναγίου Πνεύματος- πλάστηκε τό πανάγιο σῶμα καί αἷμα τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ. Καί ἐγίνε ἔτσι ἡ Ἀειπάρθενος «θεία Τράπεζα προσφέρουσα ἐξ ἑαυτῆς τὴν κοινὴν ἀμβροσίαν... καί τό ζωοποιὸν νέκταρ, τὴν σάρκα δηλαδή καί τό αἷμα τοῦ ἐξ αὐτῆς ἀρρήτως ἀναβλαστήσαντος.

«Αἷμα καί πῦρ καί ἀτμίδα καπνοῦ, ἃ προεῖδεν Ἰωὴλ». Ὁ ὠραῖος αὐτός χριστουγεννιάτικος ὕμνος εἶναι ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὴ σχετικὴ προφητεία τοῦ Ἰωὴλ: «Δώσω τέρατα ἐν οὐρανῷ καί ἐπὶ γῆς, αἷμα καί πῦρ καί ἀτμίδα καπνοῦ» (Ἰωὴλ. γ' 3), πού ἀναφέρεται στήν Ἐνανθρώπησιν τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ ἴδιος ὁ ὕμνογράφος, ἐρμηνεύοντας τὴν προφητεία κάνει ἀντιπαράθεση τῶν στοιχείων: «αἷμα τὴν σάρκωσιν, πῦρ τὴ θεότητα, ἀτμίδα δέ καπνοῦ τό Πνεῦμα τό Ἅγιον, τό ἐπελεθόν τῆ Παρθένω ... μέγα τό μυστήριον τῆς σῆς ἐνανθρωπήσεως Κύριε, δόξα σοι!»

Ἡ προφητεία τοῦ Ἰωὴλ ἐδῶ μιλάει γιά τρία στοι-